

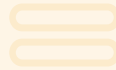
သင်္ဘော

မိမိနီနီထိုင်ဟန်ဖိယိဖိတင်နီကွဲအတင်ဟပ်နီ

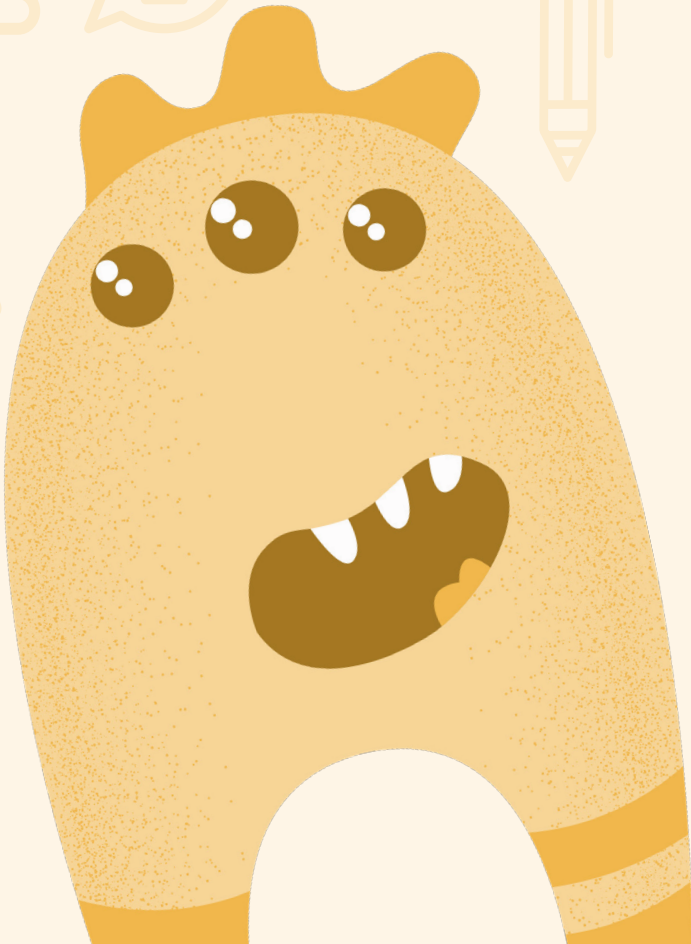
တင်လင်နီတင်သင်ညါ

တင်ဟူးတင်ဂီတင်အီလင်ELAတင်

တင်မီးတင်ကတီးတင်သင်ရင်သင်ရင်မူအတင်ဟင်ကွဲဟင်ဖီး

great
MN
SCHOOLS

ဘဉ်ဃးဗီးတၢ်နဲဉ်ကျဲ

ဟံဉ်ဖိယိဖိသ့ဉ်တဖဉ်လၢအဲဉ်ဗီးသ့ဉ်ညါအဖိသ့ဉ်တဖဉ်အတၢ်မၤလိမးလၢကွီုပူၤအဘဲသ့ဉ်
မ့ၢ်အဖိအသရဉ်သရဉ်မုဉ်အဆိကတၢ်ဗီးအရူဉ်ကတၢ်လိၤ.

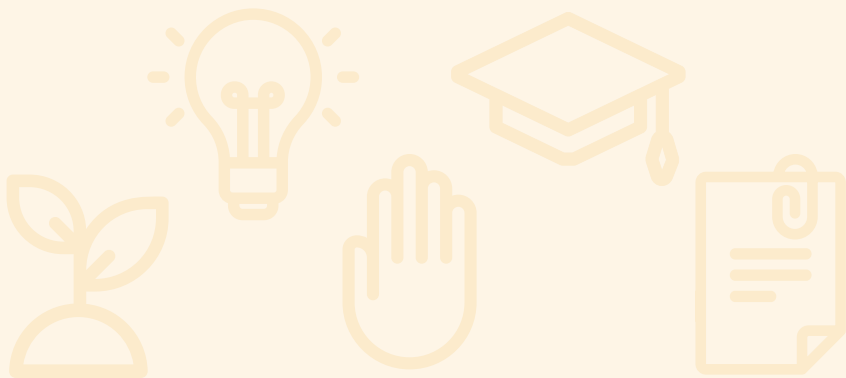
မံဉ်နဲဉ်စိထဉ်တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့ဝဲကျိၤဟံလိၤတ့ၤလၢပျဲဖိသ့ဉ်တဖဉ်ကဘဉ်မၤလိလံာ်အကလုာ်သ့ဉ်
တဖဉ်လၢကွီုပူၤလိၤတၢ်နဲဉ်ကျဲသ့ဉ်တဖဉ်အံၤကမၤစၢန့ၤလၢနကနၢ်ဟံတၢ်ဟံပနီဉ်အဲကလဲးကျိဉ်တၢ်သ့တၢ်ဘဉ်
(ELA)ဗီးတၢ်နဲဉ်လိၤအဘဲအံၤကမၤစၢန့ၤလၢနကမၤသကိးတၢ်တပျဲဃီးနဖိအသရဉ်သရဉ်
မုဉ်ဘဉ်ထွဲတၢ်ဆိဉ်ထွဲမၤစၢအတၢ်မၤလိမးလိၤအဆိဉ်လၢသတိးအံၤန့ဉ်လိၤ.

တချုးလၢနစးထီဉ်

တချုးလၢနကွၢ်ကၢၤကွၢ်တၢ်နဲဉ်ကျဲသ့ဉ်တဖဉ်, ပဟ့ဉ်ဂံၢ်ဟ့ဉ်

ဘၢန့ၤလၢနကသမံသမိးနပျဲကွီုဖိအမးပတီၢ်အဘဲအံၤ [bealearninghero.
org/readiness-check-mn.](https://bealearninghero.org/readiness-check-mn)

တၢ်န့ၣ်ကျဲအံၤပၣ်ယုၣ်ဝဲး

တၢ်လၢန့ၣ်တြးသ့ၣ်ညါးမၤဝဲသ့—လံာ်ကၠးၣ်ၣ်
လၢELA^၁းလံာ်ကၠးၣ်ၣ်လၢတၢ်ၣ်
တၢ်ရံၣ်ကတၢၢ်အခိၣ်တီၢ်(တၢ်သ့ၣ်ညါးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်)
လၢပုၤကွဲၣ်ဖိကမၤလိတချုးသၢတီၢ်ကတၢၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဘၣ်ယးၣ်းELA—လံာ်ကၠးၣ်ၣ်လၢELA^၁း
လံာ်ကၠးၣ်ၣ်ၣ်ၣ်တၢ်အိၣ်ဘၣ်ယးၣ်းELA—တၢ်အိၣ်ဘၣ်
လၢတချုးသၢတီၢ်အကတၢၢ်ဘၣ်န့ၣ်န့ၣ်တြးဘၣ်မၤသ့မၤဘၣ်ဝဲ.

တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအတၢ်မၤလိ—
လံာ်ကၠးၣ်ၣ်လၢELA^၁းလံာ်ကၠးၣ်ၣ်ၣ်ၣ်
ကျဲသ့ၣ်တဖၣ်လၢန့ၣ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤန့ၣ်လၢကမၤလိဝဲတၢ်သ့ၣ်
ညါးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအဲၤကလံးကျိတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်(ELA)^၁းတၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်စံးတၢ်ကတိၢ်းၣ်ကိသရၣ်သရၣ်မ့ၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖး—လံာ်ကၠးၣ်ၣ်
လၢELA^၁းလံာ်ကၠးၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ကျိလၢန့ၣ်န့ၣ်အသရၣ်သရၣ်
မ့ၣ်ကမၤသကိးတၢ်တပူၤယိလၢကမၤစၢၤန့ၣ်အတၢ်တီၢ်ထီၣ်

တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လံာ်မၤဖျါဝီၣ်ညါ—လံာ်ကၠးၣ်ၣ်ၣ်ၣ်
တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လံာ်မၤဖျါအခိၣ်ပညိလၢအဘၣ်ယးၣ်းသၢတီၢ်

အဲကလံးကျိတ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်

တၢ်လၢနဖိဘၣ်သ့ၣ်ညါဦးမၤဝဲသ့ၣ်

ဖဲသၢတၢ်အဆၢကတီၢ်န့ၢ်,တၢ်ပူလံာ်ကွဲးတၢ်သဘံသဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အါထီၣ်ဝဲၣ်
 လီၤ.ပှၤကွိဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်သ့တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢတၢ်ဖးလံာ်.ကွဲးဘၣ်ယးလံာ်.ကဘၣ်
 ဝဲဘၣ်ယးတၢ်ကွဲးသ့ၣ်တဖၣ်လၢအိၣ်ဦးအကံၢ်အစီးအတၢ်သဘံသဘၣ်
 လၢပတီၢ်ထီၣ်န့ၢ်လီၤ.ပှၤကွိဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကြးဖးလံာ်ၣ်အကစၢ်ၣ်ဝဲဦးကနၣ်
 လံာ်ဖးသိၣ်ဖျါထီၣ်လံာ်န့ၢ်လီၤ. လံာ်ကွဲးသ့ၣ်တဖၣ်ကြးအိၣ်ဝဲၣ်
 တၢ်ယဲးမုၢ်န့ၢ်တတီးတၢ်ဂ့ၢ်နီၢ်နီၢ်အတၢ်ကွဲးတတၢ်လီၤ.လံာ်ကွဲးသ့ၣ်
 တဖၣ်ကြးပာ်ဖျါပှၤအကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ်.တၢ်ကူၣ်
 ထီၣ်ဖးလီၤ.ပှၤတကၤအဂ့ၢ်အကျိၤ.ဦးဘၣ်ပာ်ယုာ်စ့ၢ်ကိးအဝဲရကၤအပှၤထူလံာ်ဖိသ့ၣ်
 တဖၣ်အကလုာ်လၢဘၣ်ထွဲဦးတၢ်စံၣ်
 စိးစိးအဲၤ**Dakota&Anishinaabe**(ဒုခိၣ်ဦးအါနံၣ်နါတံၤ)န့ၢ်လီၤ.

ကွၢ်သၢတၢ်ကိၢ်ဝဲၣ်အတၢ်ပာ်ပနီၣ်တဖၣ်လၢ**ELA** ကွၢ်ဖဲအဲၤ
education.mn.gov/mde/dse/stds/ela

သတိသုဉ်တဖဉ်တြးနဟ်မဟ်ထွဲတသုဉ်တဖဉ်ဆဲးတုလးန့ဉ်ကတုာ်.

မလိတၢ်ဖးလံာ်တၢ်ကွဲးလံာ်

- ☑ မလိလံာ်မံာ်ဖျဉ်တၢ်အသိဉ်သုဉ်တဖဉ်အတၢ်ဆိတလဲအတၢ်ဒုသုဉ်တၢ်ကတုာ်သုဉ်တဖဉ်တက့ၢ်
- ☑ သုဉ်ညါတၢ်သုတၢ်ကတုာ်ဖျဉ်စးတၢ်ကတုာ်ဖျဉ်လးမံာ်ညါ
- ☑ ကွဲးလးပုၤဝဲကွီုးလံာ်တဆၢလးအညီကတုာ်ဘဉ်ယးတၢ်လးအဝဲသုဉ်မလိဝဲသုဉ်တဖဉ်.ပဉ်ယုာ်လံာ်ကတုာ်လးအဘဉ်အါအါကတုာ်.ကွီုးဂံၢ်ထံးစးကွဲးအဲကလံးမိၤပုၤတဖျဉ်လးလံာ်မံာ်ဖျဉ်ဖးန့ဉ်.တၢ်ကွဲးနီဉ်အဆၢ.ပဉ်ယုာ်နီဉ်တဝဲးအဖးစးတြးပံာ်န့ဉ်လီၤ.
- ☑ ဘဉ်ဖးလံာ်ညါအကစၢ်ညါလးအတၢ်အပတီၢ်(တၢ်ဖးလံာ်အနီဉ်ထီၣ်နီဉ်တဝဲး ၄၂၀-၈၂၀)အတၢ်ကွဲးသုဉ်တဖဉ်အူၤအူၤဖိးကဘဉ်ဟ်ဖျဉ်ထီၣ်တၢ်ဟ်မံာ်ဟ်နီဉ်လီၤ.ကွီုးတြးဘဉ်ဖးလံာ် ၈၀-၁၄၀အဖျဉ်အမံးနးအတၢ်ပူၤကဘဉ်နဟ်တၢ်လးအဝဲသုဉ်ဖးဝဲန့ဉ်လီၤ.

မလိဘဉ်ယးတၢ်ဟ်နီဉ်လံာ်ကွဲး

- ☑ သံကွီုးစးဆၢတၢ်သံကွီုးသုဉ်တဖဉ်ဘဉ်ယးတၢ်ယဲပုၤသုဉ်တဖဉ်ဖးလံာ်တၢ်ကွဲးညါအကစၢ်ညါန့ဉ်လီၤ.တၢ်ကတုာ်ကထီၣ်သးတၢ်နဟ်မးမးဘဉ်ထွဲတၢ်ဂၢ်အနီဉ်သုဉ်တဖဉ်တက့ၢ်.ဟ်ဖျဉ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်အတၢ်လးတၢ်ကွဲးသုဉ်တဖဉ်လးကဆိဉ်ထွဲနတၢ်ဆိကမိၣ်န့ဉ်တက့ၢ်.
- ☑ သုတၢ်ဂီၤတၢ်ဆိဉ်သးတၢ်ညါသုဉ်တဖဉ်ကဟ်ဖျဉ်ထီၣ်တၢ်ကတုာ်လးတသုဉ်ညါဘဉ်အဝီပညါန့ဉ်လီၤ. န့ဉ်ဖျဉ်ထီၣ်တၢ်ကတုာ်လးအဝီပညါအိၣ်အါမုတမုၤလံာ်ကွီုးကုာ်န့ဉ်တက့ၢ်.
- ☑ သုတၢ်ကတုာ်လးကွဲးစးဘုးတၢ်ဂၢ်မိၣ်တီ(အံၤ,စုာ်ကီၤ,အဂၤတၢ်,အဆိး,အါန့ၢ်,ဘဉ်ဆဉ်း)
- ☑ ကွဲးတၢ်ကထီၣ်သးသုဉ်တဖဉ်မုတမုၤတၢ်ဂၢ်ကွီုးလးန့ဉ်မလိဘဉ်လးလံာ်ကွဲးသုဉ်တဖဉ်န့ဉ်တက့ၢ်.ဟ်ယုာ်ဆိးတၢ်အနီဉ်တၢ်ကတုာ်လးညါ.တၢ်အိၣ်အတၢ်လးအဂၤအလံာ်တၢ်ကတုာ်ကွီုးတၢ်တက့ၢ်.

သတိအဲကလံးကွီုးတၢ်သုတၢ်ဘဉ်အိၣ်

အဖီလံာ်အဲမုာ်ဝဲတၢ်အိၣ်အတၢ်ဘဉ်ထွဲးသတိသုဉ်တဖဉ်အပတီၢ်န့ဉ်လီၤ. မိသုဉ်သုဉ်တဖဉ်ကတုာ်ဖးသုတၢ်ကွဲးသုဉ်တဖဉ်အဲအူၤအူၤဖိးန့ဉ်ဖျဉ်ဖျဉ်လီၤ.အန့ဉ်အလီၢ်အဲးအဝဲသုဉ်အဘဉ်ကတုာ်ဖးမးကွဲးကွီုးတၢ်ကတုာ်ကွဲးသုဉ်တဖဉ်သံကွီုးဘဉ်ယးတၢ်လးအဝဲသုဉ်ဖးဝဲန့ဉ်လီၤ.

WHAT IS LIGHT?

Did you know that the sun is the greatest source of light for our planet, Earth? But what is light? Why is it so important? Hot gasses of the sun give off both light and heat energy. Light carries energy, with the long wavelengths carrying the least and the short wavelengths carrying the most. When you think of something with lots of energy, what comes to mind? Do you think of something fast like a race car? Do you think of something with great force like a very strong wind knocking down a tree? Believe it or not, light can be many times more energetic than a car or the wind.

Light travels at 186,000 miles every second in a vacuum. At that speed, light can go around Earth more than seven times every second! No human-made machine can go that fast—not even a jet plane or rocket! One way that light travels, including light from the sun, is in the form of waves. Scientists can measure how long light waves are. Waves can be different sizes—some are long and some are short. Some light waves are visible and some are invisible. Whether you can see light or not depends on the length of the wave. The longest wavelength of visible light is seen as red and the shortest wavelength is violet. Short wavelengths carry the most energy.

The sun gives off what is called white light. Perhaps you think of the light from the sun as having no color at all. Maybe you think the light from the sun is more yellow in color. It may surprise you to know that the sun's light, white light, is made up of all the colors of the rainbow. White light includes light of different wavelengths, including all the colors we can see. Of all the wavelengths in the sun's light, there is just a little more of the yellow wavelengths than the other colors. This is why the sun looks yellow when we see it against the blue sky. Still, the light from the sun includes all of the other colors and wavelengths..

Although the sun is the greatest source of visible light, there are also other sources of light. What else in the sky provides light? The other stars in the night sky provide light, though it is not as bright as the light from the sun during the day. The moon is not a star and does not give off its own light. Can you think of other sources of light? Is there light in your classroom right now? Perhaps it is from the sun shining through the windows. Chances are good, though, that some of the light in the room may be coming from light bulbs. Like the sun, most light bulbs give off white light. Electric lights are such a part of our everyday life, we don't even think about them—unless the electricity goes off! This doesn't happen often, but sometimes it does during a bad storm. When the electricity goes off and we do not have light from light bulbs, people sometimes use other sources of light, like flashlights or candles.

Light is important for many reasons. Light and heat energy from the sun warms Earth. Without the light and heat energy from the sun, Earth would be freezing cold. You also learned back in kindergarten that the sun's light is needed for plants to grow. Also, without light, there would be no colors. Can you think of another reason that light is important? Try to imagine a world in which there is no light—no sun, no stars, no candles, and no light bulbs. What would be different? If you just said that it would be dark, you are only partly right. What else would change? Without light, you would not be able to see anything! A world without light is almost impossible to imagine.¹

အမိလ်အ်မုဂ်ဝဲ ဂ်တါအီ ဘၣ်ထွဲးတၢ်ကွဲးလၢသၢတီၤသ့ၣ်တဖၣ်အပတီၢ်န့ၣ်လီၤ.²

THE ABENAKI

The Abenaki lived in Vermont in the early 1600. The Abenaki are a group of native people. They lived here much before you & me they learned how to dell with the land. There were no houses no electricity not even heating the land had hills moutain lots of trees rivers. Vermont's land affected the early Abenaki's housing & their food.

Vermont's land affected the Abenaki's housing. The Abenaki used young trees to build their houses. They cut it down & then bent it into a round roof. This kept the Abenaki warm in the winter because the roof kept the warmth in. Vermont's land also had lots of animals. They skinned the animals & took their sinews the sinews held held the saplings together. This helped the Abenaki people keep their houses stable. Vermont's land also had lots of trees. They used the bark from the trees to tie on the frame like singles. That helped the Abenaki the rain out so they staid dire all the time. The Abanaki's housing was greatly affected by the land.

ဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်ကတိၤလၢ
ညါအဒိၣ်တီၤဖျါဟ့ၣ်
ထီၣ်တၢ်ကတိၤလၢခံလၢညါးတၢ်
ဖျါထီၣ်တၢ်ပညါၣ်

ကရူၣ်တၢ်လၢအဘၣ်
ထွဲးလိာ်သးအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကွဲး
အဆတဖုၤလၢကရဲၣ်
လီၤကွဲးလိာ်တၢ်အကူၢ်
လၢအဘၣ်ယးၤလိာ်အီၣ်
လီၤ(ဟံၣ်တၢ်အီၣ်တၢ်အီ)

န့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၤလၢ
အမုၢ်တၢ်နီၣ်နီၣ်အဂ့ၢ်ဆဲးတီၢ်
ဒ်ဒီသ့ၣ်တဖၣ်

Not only dose the land affect the Abenaki's housing but it also affected the Abenaki's food to. The Abenaki women picketed seeds in the forest. Then they planted them in some fresh soil. **This helped the Abenaki because they had their own gardens & they planted seeds & soon they had food.** Vermont's land also had alot of fish. They killed the fish & the dead fish helped fertilize the soil. That gave the Abenaki extra food. Vermont's land also had abundant wild life. The Abenaki fished & hunted game. All of the fresh meat was shard among the whole village to keep everybody strong. The Abenaki's food supply was affected by the land.

သုတေသနအားဖြင့်
လိပ်သီး၊ပိတ်ကုန်လက်ကိုင်
ထွက်သီးတို့ကိုခွဲ
တိအတိုင်းတိုက်ရိုက်အသုံးပြု

Vermont's land affected the early Abenaki's housing & their food. The land seems to be a tough place to live but the Abenaki respited the land & only took what they needed & the land gave them what they needed.

ဟိုတို့ထိုင်တက်ကတီးကွ
ပိတ်လက်အဟိုတိုက်ကွ
တိုက်ရိုက်ပျိုးဆီကမိတ်
ထံကီကွတိုက်ဟို
အတိုက်ရိုက်ကွသုတေသန
ဟိုနီလီသတက်

တၢ်ဟူးတၢ်ဂံကိးနီၤသုတေသနလၢအိၣ်ထွဲမၤစၢၤ
အတၢ်မၤလိ

ကိးနီၤန့ၣ်ဖးသကိးလံာ်ဖးအအါကတၢ်၂၀မံးနံးန့ၣ်
တက့ၢ်.တဲသကိးဘၣ်ယးတၢ်ဖးလံာ်အဂ့ၢ်.တၢ်ပိၣ်တၢ်ပိသကိး.းကွဲးဘၣ်ယးကွဲးအဂ့ၢ်တက့ၢ်.

- တနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ပူပုၣ်ယုၣ်ဝဲၣ်ဟံၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂံသုတေသနလၢန့ၣ်ကတၢ်မၤဝဲၣ်န့ၣ်
ကသိး.တၢ်ဖိအိၣ်တုၤအိၣ်တၢ်.တၢ်လဲၤပူၤတၢ်.းရဲၣ်ကွဲၤလံာ်ပရၤသုတေသနန့ၣ်လီၤ.
- မၤန့ၣ်ကွဲးလံာ်အဖုၣ်.းလံာ်ပရၤသုတေသနအတၢ်သုတေသနအအိၣ်တက့ၢ်.
- ြးကဲထီၣ်တၢ်မၤလၢအမၤညီၣ်န့ၣ်ဝဲကိးဘျီ.းတၢ်လီၤလၢကမၤဟံၣ်တၢ်မၤလိန့ၣ်
လီၤ.ထီၣ်ဘျီသမံသမိးကွဲၤန့ၣ်မ့ၢ်အလံာ်တၢ်မၤလၢကတၢ်မၤန့ၣ်အမၤဝဲၣ်ကတိၤခါ
- မၤန့ၣ်လံာ်ရဲၤ.းအခးအကလိလၢHennepin(ဟဲနပျၢ်)ကီၢ်ရဲၣ်.းလဲၤသကိးလၢလံာ်ရဲၤ.းထီၣ်တက့ၢ်.
- မၤအဝဲသုတေသနတဲသကိးဘၣ်ယးလံာ်တၢ်တဲန့ၣ်တက့ၢ်. သံကွဲၤန့ၣ်လၢကတဲတၢ်အရီၣ်
အတၢ်ကူၣ်ထီၣ်ဖးလီၤလၢအတၢ်ကတိၤ.ၣ်ဝဲတက့ၢ်.သံကွဲၤန့ၣ်လၢကတဲဟိုထီၣ်
န့ၣ်တၢ်ကူၣ်ထီၣ်ဖးလီၤလၢတၢ်ကွဲးအပူၤန့ၣ်မ့ၢ်အအိၣ်ဖဲလဲၣ်.
- ယုထၢတၢ်လၢကမၤလိသကိးတပူၤယီၤ.ဖးလံာ်.ကွဲၤတၢ်လၢအိၣ်လၢအထၢန့ၣ်.းမၤလိအိၣ်ထီၣ်တၢ်ခိၣ်တီသုတေသန
တဖၣ်တပူၤယီၤန့ၣ်တက့ၢ်.နမၤစၢၤန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဘၣ်ယး.းတၢ်ဘျီထီၣ်တၢ်သုတေသန.းတၢ်အိၣ်မၤလိတၢ်တက့ၢ်.
- ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်လၢကစးထီၣ်ကွဲးတၢ်နီၤကီၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ချာတက့ၢ်.အကပၣ်
ယုၣ်.းတၢ်ကွဲးဖုၣ်ကိးနီၤသု.းသိးတၢ်ဆါတၢ်ပူၤအစရီၤ.တၢ်ကွဲးနီၣ်
ဖုၣ်.တၢ်ကဆဲကဆီၣ်စရီၤ.တနံၤတနံၤတၢ်ကွဲး.လံာ်ဖးတၢ်ကွဲးနီၣ်တၢ်ဖဲဆါမ့တမ့ၢ်တၢ်ကွဲးအသိအကသုတေသနလီၤ.

¹ တၢ်မၤအဝဲအံၤဟံးထီၣ်လၢအအိၣ်ထံးဘၣ်သ့ၣ်.းတၢ်သုတေသနအိၣ်ထံးအိၣ်ဘျီန့ၣ်လီၤ.တၢ်ဂံၢ်ခိၣ်
ထံးအိၣ်ဝဲလဲလဲၣ်အိၣ်လဲတၢ်မၤအတၢ်ဘၣ်ယးအကီၢ်အိၣ်တၢ်ကွဲးလဲလဲၣ်အပူၤ. ၃.၀လံာ်သုတေသနလီၤ.တမ့ၢ်အိၣ်ကညီလၢအဝဲသု
တေသနဘၣ်သ့ၣ်လိသး.းတၢ်သုတေသနအိၣ်ထံးအိၣ်အတၢ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်မၤဂံၢ်ခိၣ်.

² တၢ်ကွဲးအံၤ ဆဲးမၤန့ၣ်ဝဲသး.းတၢ်ပူၤဟံးပူၤမၤသကီၢ်တၢ်အပူၤဟီၣ်မိလီၤ. "တၢ်မိတၢ်ကွဲးလံာ်အံၤတဖၣ်" အအိၣ်ထံးအိၣ်ဘျီအတၢ်မၤမံၤမၤက
, <https://achievethecore.org/category/330/student-writing-samples>

TIPS

တၢ်စံးတၢ်ကတိၤဒီး ကွၢ်သရၣ်သရၣ်မ့ၢ်အတၢ်ဟ့ၣ် ကျဲၣ်ဟ့ၣ်ဖး

- ယဖီအတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါမ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်ဒီးနသုအိၣ်သ့ၣ်လဲၣ်လၢတၢ်သိၣ်လိၣ်န့ၣ်လိအပူၤ.
- နယုထၢတၢ်ကွဲးသ့ၣ်တဖၣ်လဲၣ်. ယဖီကထံၣ်ဘၣ်အသကၢ်ကဝးဒီးတၢ်ခိၣ် တီၢ်လၢဘၣ်ထွဲဒီးအဝဲသ့ၣ်, အတၢ်စံၣ်စိၤဂံၢ်ထံးဒီးပုၤတကၤအဂ့ၢ်အကျိၤသ့ၣ် တဖၣ်ဒါ. အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ကမၤလိဘၣ်ပုၤတၢ်ဆိကမိၣ်အသိၣ်ဒီး ပုၤအကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ်အသကၢ်ပဝးလၢတီၤပူၤအတၢ်ကွဲးဒါ.
- န့ၢ်န့ၣ်ဖျါယၤယဖီအတၢ်ဖးလံာ်အတၢ်သမံသမိးလၢအတယံၣ်ဒီးဘၣ်အစၢကသ့ၣ်ဒါ.
- လံာ်ဖဲၣ်ဖျါဒီးတၢ်အသိၣ်လၢယဖီကဘၣ်သ့ၣ်ညါတနီၣ်အံၤမ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ် .မ့ၢ်ယဖီသ့ၣ်ညါတၢ်အသိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဒါ. မ့ၢ်ယဖီန့ၢ်ဘၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကဖးတၢ်ကွဲးလၢကမၤစၢအဝဲသ့ၣ်လၢကမၤလိအိၣ်ထီၣ် တၢ်ဆိတလဲအတၢ်သ့ၣ်တၢ်သိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအဝဲသ့ၣ် မၤလိဝဲဒါ. မၤလိတၢ်အိၣ်လၢနကတဲသကိးတၢ်လၢနထံၣ်လၢဟံၣ်ပူၤတက့ၢ်.
- တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၢ်လၢနဖိဘၣ်မၤလိအိၣ်လၢတၢ်ဖးလံာ်သ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ် .တၢ်လၢယဖီကဘၣ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ဟံၢ်, ကွဲးဒီးတဲသကိးဘၣ်ယးတၢ်ကဲထီၣ် အသးတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဖးတဖၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်. သိးတၢ်စံၣ် စိၤတဲစိၤတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၢ်. သိးစဲအ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၢ်.
- မ့ၢ်ယဖီကတီၤတၢ်ဒီးကနၣ်တၢ်လၢတီၤပူၤဖဲတၢ်တၢ်ပိၣ် တၢ်တီၢ်ဒီးတၢ်စံးကတီၤအဆၢကတီၢ်ဒါ. မ့ၢ်ယဖီဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်န့ၢ်ဟံၢ်လၢအဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဖးလံာ်ဒီးတၢ်မၤလိသ့ၣ် တဖၣ်ဒါ. မ့ၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်တၢ်လၢတၢ်အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်.
- ယဖီဖးလံာ်လၢအနီၣ်ကစၢ်ၣ်ဝဲလၢအတီၤအပတီၢ်န့ၣ်ပျဲၤဘျီလဲၣ်. အဝဲသ့ၣ် မ့ၢ်တဖးလံာ်လၢအနီၣ်ကစၢ်ၣ်ဝဲလၢအတီၤအပတီၢ်န့ၣ်. ဘၣ်မနုၤလဲၣ် .နဆိၣ်ထွဲမၤစၢယဖီအတၢ်လိၣ်ဘၣ်လဲၣ်လၢဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဖးလံာ်ဒီးဟ့ၣ် အဝဲသ့ၣ်အတီၤအပတီၢ်တၢ်ကွဲးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်. ယမၤစၢကသ့ၣ်လဲၣ်.
- လံာ်ဖးသ့ၣ်တဖၣ်လၢယဖီဖးသ့ၣ်တဖၣ်လၢအနီၣ်ကစၢ်ၣ်ဝဲအဆၢကတီၢ်မ့ၢ်လံာ်မနုၤလဲၣ် .လံာ်ဖးသ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အိၣ်လၢအပတီၢ်အိၣ်စ့ၣ်ကိၤဒါ.

parents

teachers

23,647

$2/8$

တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒီး

တၢ်လၢနဖိဘၣ်သ့ၣ်ညါဒီးမၤဝဲသ့

သၢတၢ်အဆၢကတိၢ်န့ၣ်, ကိစ္စသ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်
န့ၢ်ပၤဝဲလၢတၢ်ဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဟံးဖျိၣ်ဒီးတၢ်ထုးကွၢ်ဒီးတၢ်ထီၣ်တၢ်ဝဲၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်
အစးထီၣ်ယုသ့ၣ်ညါတၢ်ဂံၢ်အါဒီးတၢ်နီၤဖး, တဲတၢ်ဆၢကတိၢ်ဒီးနီၣ်ဂံၢ်တဖူန့ၣ်လီၤ.

ကွၢ်သၢတၢ်ကီၢ်ဝဲၣ်အတၢ်ဟံးပနီၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ဒီးကွၢ်ဝဲအံၤ: education.mn.gov/MDE/dse/stds/Math

သတိတော်ဖိတဖန်ကသုတိဆာကတိလကမလိဘဉ်ယးမိပိထွဲတသုတဖန်အခိတိအံနဉ်
လိအဝဲသုဉ်တြးနဟ်တသုတဖန်အံတုလနဉ်ကတနဉ်လိမလိသတိအတုး

☑ ဟ်ဖိဉ်ထုးကွံတဘိတညိအနိဉ်ဂ်လအအသုတဖန်တကုအိ, ၂၃၆၄၇-၅၂၆၅

23,647
- 5,265

- ☑ သုဉ်နိဉ်ထိဉ်တဂ်အါအစလအအိဉ်နိဉ်ဂ်ခဲဖျဉ်တဖန်လအချူနဉ်
တကုအိ,သုဉ်နိဉ်တိအံ ၇ ၀၉ -၆၃
- ☑ ဂ်အါဝဲဉ်နိဉ်ဂ်ခဲဖျဉ်မုတမုနိဉ်ဂ်သဖျဉ်လအနိဉ်ဂ်တဖျဉ်တကုအိ, ဂ်အါ ၉ ၀၈၀
- ☑ နဟ်တနိဉ်ဖးအခိပညိတကုအိ, ဉ်ဘဉ်ထွဲလိတနိဉ်ဖးတဂ်ဂ်အါတကုအိ, သုဉ်
ညါလ ၆၃ ၃၉-၇ မုလယနိဉ်ထိဉ်ကုဝဲ ၇ ၀၉ -၆၃
- ☑ ဘိထိဉ်နိဉ်တဂ်တိတဂ်ဂ်အိဉ်
ခါခဲပတိလတဂ်ဟ်ဖိဉ်,တထုးကွံ,တဂ်ဂ်အါဉ်တနိဉ်ဖးနဉ်တကုအိ.
- ☑ နဟ်နိဉ်ဂ်တပူလအမုနိဉ်ဂ်ပုးဟ်လိတအိလအနိဉ်ဂ်တပူလနိဉ်ဂ်ကျါနဉ်တကုအိ.
- ☑ ထိဉ်သတြးနိဉ်ဂ်တပူလအထဲသိးလိသးလအနိဉ်ဂ်ကုလအဖိလဉ်နဉ်
တကုအိ,သုဉ်ညါလ ၂ ၈ နဉ်စုနဉ် ၆ ၈
- ☑ နိဉ်ထိဉ်နိဉ်တဲတဂ်အထိလအကပဲယူနးအတဝ်နဉ်လိယုသုဉ်
ညါတအနုပးဝးလတကုတဂ်ဂ်အပူဒိဖိဟ်ဖိဉ်တဂ်အထိအကပဲနဉ်တကုအိ.
- ☑ တဲတဆာကတိဉ်နိဉ်တဂ်ဂ်သုဉ်တဖန်လအပုဉ်ယုဉ်တဆာကတိလလဲယုကွံနဉ်
တကုအိ, နစးထိလဲတလ ၉း၅၀ဂီဒိ,ဝဲဝဲလ ၃း၁၀ဟါဒိ. နလဲတနိဉ်ဆဲးယံလဲဉ်

တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤကိးနီၤဒီးသ့ၣ်တဖၣ်လၢအိၣ်ထွဲမၤစၢၤ
အတၢ်မၤလိ

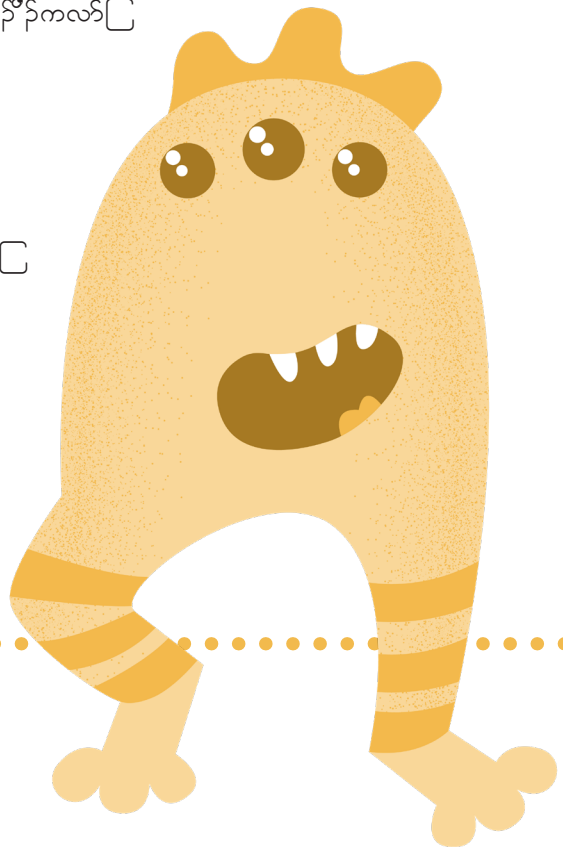
- သံကွၢ်နမိတၢ်နီၤနီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢအတၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်,တၢ်ထံၣ်
ပုၤကွၢ်,တၢ်ဂံၢ်အါတၢ်နီၤဖးလၢခံပတီၢ်တက့ၢ်.အိၣ်ပုၤကွၢ်အိၣ်ဝဲလၢလၢကူၣ်
သု ၃တီးကူးတဲာ်ပျံၤပျံ (၇၂၈)တစုမုၢ်တၢ်ဆူ (၈)တစုမုၢ်တၢ်အရၢၣ်အံၤအထီၣ်
လီၤ. တီးတပုၤယိခံတီးန့ၣ်ကူးတဲာ်ပျံၤပျံ (၆၅၆)တစုမုၢ်တၢ်လီၤ. တီးအဂၤတတၢ်
ဝဲကူးတဲာ်ဝဲ (၈)တစုမုၢ်တၢ်အရၢၣ်အံၤအထီၣ်ဆဲးအါလဲၣ်.
- ဘျီၣ်ဘၣ်က့ၢ်တၢ်လဲလိာ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးယုတၢ်အမွၢ်ခဲလၢာ်တပုၤယိလၢကျးပူၤတက့ၢ်.
- သုကိၣ်လၢပဘၣ်ထွဲဒီးယုနံးအတပုၤ(လၢပတပုၤ,တပုတပုၤ,သၢပတပုၤ)ဝဲကတၢ်
ဝဲသးတၢ်အဆၢကတီၢ်တက့ၢ်. အိၣ်န့ၣ်ဘၣ်ကိၣ်စိုးယုတဝါဒီးနီၤပုၤဝဲၤခါက
န့ၣ်ဘၣ်ကိၣ်စိုးယုတဝါဒ်န့ၣ်လီၤ.
- ဂဲၤမၤလိာ်ကွၢ်သ့ၣ်ဘၣ်သ့ၣ်ဒီးခးကုတပုၤယိဒီးသုတၢ်ဒီးအတၢ်ကူၣ်သုမ့တမ့ၢ်အမးန့ၣ်
တက့ၢ်.
- မၤလိထံယုသ့ၣ်ညါမုၢ်နံၤမုၢ်သီအိၣ်ပျံၤသီလဲၣ်,အိၣ်ပျံၤန့ၣ်လဲၣ်,အိၣ်ပျံၤမံးန့ၣ်
ဒီးလဲၣ်ဒီးအိၣ်ပျံၤန့ၣ်ရံၣ်လဲၣ်တုၤလၢဟံၣ်ဖိယိဖိအမူး(ဖျါၣ်ထူအတၢ်ဂဲၤလိထံ
သး,ဟါတၢ်အိၣ်အဆၢကတီၢ်,နံၤအိၣ်ဖျါၣ်,ဟံၣ်ဖိယိဖိတၢ်ဟံၣ်ဖိသး,နံၤသဘျီ)
- ယုသ့ၣ်ညါတၢ်အနူၤဝးဝး(ခိၣ်ခါတၢ်လဲၤ,စံၣ်,စံၣ်ဖု)တၢ်တမံၤမံၤလၢအလီၤဆီ
ဝဲလၢတၢ်အချၢသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- နီၣ်ထီၣ်နီၣ်တၢ်လၢအိၣ်လၢဟံၣ်ပူၤပနီၣ်ဘျီ
- မၤလိထံတၢ်ဂံၢ်အါအတပး(တၢ်ဂံၢ်အါအဆၢအိၣ်ဒီးနီၣ်ဂံၢ်ခဲဖျါၣ်တဖျါၣ်
တဖၣ်)ဒီးဘၣ်ထွဲလိာ်တၢ်နီၤဖးဒီးတၢ်ဂံၢ်အါတက့ၢ်. အိၣ် ၆ ၀၄-၂၄ အယိန့ၣ်
၂၄ ခဲမုၢ်၄
- ဖးတၢ်ယုတဖၣ်လၢအဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဂံၢ်အါသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.တ
ဘၣ်ယးတၢ်ဂံၢ်အါသ့ၣ်တဖၣ်လၢအဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါနီၤဟံၣ်အီၤလၢရၢၣ်တမံၤမံၤန့ၣ်
တက့ၢ်

TIPS

တစ်ခဲးတက်ကတီးီးကွီသရည်သရည်မုဉ်အတက်ဟုဉ်
ကုဉ်ဟုဉ်ဖး

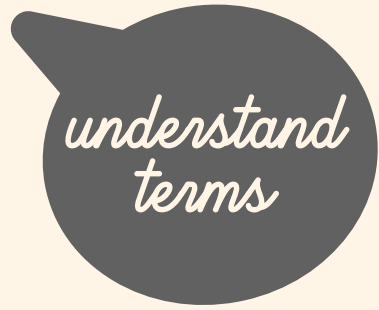
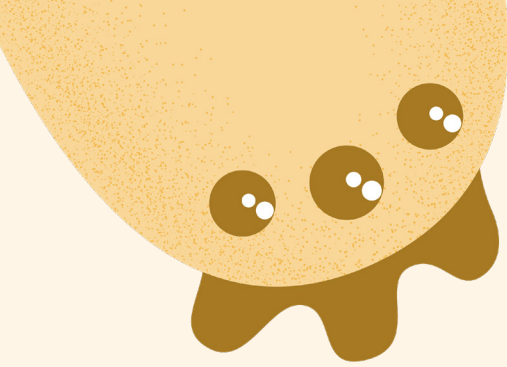
- တနံဉ်အံးဖိသဉ်သုဉ်တဖဉ်မလိဘဉ်နီဂံအတက်ဂုကီသုဉ်တဖဉ်
နုဉ်မုဉ်တမနုလဲဉ်.
- နုးနဲဉ်ဖျါယးယဖိအတုးီးအတက်သမံသမိးလးအတယံးီးဘဉ်အစကသုဉ်ခါ.
- ယဖိကဘဉ်မဂုထီဉ်အတက်နုဟ်ဘဉ်ထွီးတခိဉ်သုဉ်လးအတီးပုးကသုးလဲဉ်
နုဉ်ဖျါထီဉ်လီတံးလီဆဲးသုဉ်ခါ.ယဖိကသုးဘုးယီးသးလးတုးီးလး
အကီထီဉ်လဲဉ်.ယကဘဉ်ဟုဉ်ဂံဟုဉ်
ဘါယဖိလးကမလိတံးသးစီဉ်ကလံး
လးအဂုလဲဉ်.
- တံးလးယဖိဘဉ်နုဟ်ီးတ
သကီးတံးလးအမလိ
ဝဲမုဉ်တမနုလဲဉ်.
- ယဖိဟ်ဖျါထီဉ်တံးလးအနုဟ်
ဂဲလးမလိဝဲသုဉ်တဖဉ်သုဉ်
ခါ.မုတမုးီးတံးလးအတုး
တီးအီးမုဉ်တမနုလဲဉ်
ယကဘဉ်မစးလဲဉ်.
- ိသီးယဖိကမလိတုးီး
ကမုဉ်အဂီယဘဉ်
မးလဲဉ်.

တံးကုသတြး

Minnesota Department of Education Academic Standards <https://education.mn.gov/mde/dse/stds>

Seek Common Ground Family Guides <https://seekcommonground.org/family-guides>

တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်အလံာ်မံၣ်ဖျၢၣ်

ပျၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်တဖၣ်သ့ၣ်လံာ်မံၣ်ဖျၢၣ်သ့ၣ်တဖၣ်
အိၣ်ဒီးအခိပညိလိလိဆိဆိလၢကွၢ်ပျၢ်လိလိန့ၢ်ဟံၣ်တၢ်ကတိၢ်အဖျၢၣ်
သ့ၣ်တဖၣ်ကမၤစၢၤန့ၢ်လၢနကတိၢ်သကိးတၢ်ဒီးသရၣ်သရၣ်မ့ၣ်လိလိ.

ဆိတလဲတၢ်ရဲသ့ၣ်

သ့ၣ်လံာ်မံၣ်ဖျၢၣ်တၢ်သိၣ်အတၢ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သးသ့ၣ်တဖၣ်လၢကတိၢ်ဘၣ်
တၢ်အသိၣ်ဒီးဖးသိၣ်လံာ်မံၣ်ဖျၢၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လိလိအိၣ်,ဖိသ့ၣ်လၢမၤလိဆိးကလံးအသိၣ်
/a/, /c/, & /t/ ဆိတလဲလၢ "cat." သ့ၣ်ခံယီၤသ့ၣ်လိလိ.

လံာ်ကျိၤကူၣ်

လံာ်ကျိၤကူၣ်သ့ၣ်သးလၢတၢ်စုးကါအိၣ်လၢအိၣ်အတၢ်ဒီးကံၣ်ဒီးဝုးအိၣ်လၢ
ကလိၤသးစဲ,တုၤလိၤတိၤလိၤ,လၢသဟိၣ်ဆူၣ်လိၤ.(ယထွဲၣ်အဆုကါခိးန့ၣ်
အသုန့ၣ်သ့ၣ်လး. အဝဲဒီးတၢ်ဒီးဝုးယုၣ်အဂံၢ်အဘါလိၤ.)

တၢ်ဖးလံာ်အနီၣ်ထီၣ်နီၣ်တံာ်®

တၢ်သ့ၣ်ညါအါအနီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ဒီး(လၢအဟံၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်နီၣ်ဂံၢ်)လၢကွၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်,သရၣ်သရၣ်
မ့ၣ်,မိၢ်ပၤသ့ၣ်အကျဲလၢကဟံၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်တၢ်ခံမံၣ်န့ၣ်လိလိ.
၁.ပျၢ်ကွၢ်ဖိတက့ၢ်အတၢ်ဖးလံာ်အပတီၢ်
၂.လံာ်အကိအဝဲပတီၢ်
အါဘျီနကထံၣ်တၢ်ဖးလံာ်အနီၣ်ထီၣ်နီၣ်တံာ်နီၣ်ဂံၢ်လၢလံာ်အလိၢ်ခံမ့တမ့ၢ်န့ၣ်ကွၢ်တၢ်အခိၣ်
တိၢ်လၢ www.lexile.com.

တိၢ်လၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲအနီၣ်ထီၣ်နီၣ်တံာ်အပတီၢ်
၂-၃တိၢ်အပတီၢ် ၄၂၀-၈၂၀
၄-၅တိၢ်အပတီၢ် ၇၄၀-၁၀၁၀
၆-၈တိၢ်အပတီၢ် ၉၂၅-၁၁၈၅

နိဂုံးကွင်းလားအဖိခိဉ်းနိဂုံးကွင်းလားအဖိလတ်

နိဂုံးကွင်းလားအဖိခိဉ်းနိဂုံးကွင်းလားအဖိလတ်အတုပူန့ၣ်လီၤအဟံၣ်ဖျါထီၣ်
တၢ်အကုသုတဖၣ်လားအဆိၣ်ဝဲ. နိဂုံးကွင်းလားအဖိလတ်နိဂုံးကွင်းလားအဆိၣ်
လားတၢ်အဖိလတ်အတုပူန့ၣ်လီၤအဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်အကုသုတဖၣ်လားအဆိၣ်ၣ်ပုၤအပူၤ.

တၢ်ကတိလားမဲၣ်ညါ

တၢ်ကတိလားမဲၣ်ညါမ့ၢ်လံာ်မဲၣ်ဖျါကရူၢ်လၢဟံၣ်ဖျါအသးလၢတဲၣ်ညါအိၣ်တဲၣ်အိၣ်ညါန့ၣ်လီၤ. ပၣ်
ယုၣ်“un”လၢတၢ်ကတိလားမဲၣ်ညါအမ့ၢ် “ကဆဲးကဆီ”မၤကဲထီၣ်တၢ်ကတိလား “တကဆဲးကဆီ”ဘၣ်လီၤ.
လံာ်မဲၣ်ဖျါလၢမဲၣ်ညါအကၤလၢညါန့ၣ်သ့ၣ်ညါ “re,” “dis,” “over,” “mis,” & “out.”

တၢ်ဖးလံာ်အပတီၢ်

သရၣ်သရၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အါဘျီန့ၣ်ထီၣ်ဝဲၣ်ကွဲၣ်အတၢ်ဖးလံာ်အပတီၢ်,ညါန့ၣ်တၢ်ထံၣ်
အိၣ်ညါလၢလံာ်မဲၣ်ဖျါမုၢ်တမ့ၢ်နိဂုံးကွင်းလားတၢ်ဝဲအံၤမၤစၢၤဝဲၣ်သရၣ်သရၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢကသ့ၣ်
ညါဝဲၣ်တၢ်လၢပုၤကွဲၣ်ဖိကဘၣ်မၤလိအိၣ်.တဘျီဘျီ, ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဖးဝဲလံာ်လၢအတၢ်ဖးအပတီၢ်
(အါတက့ၢ်တၢ်ဖးလံာ်အနီၣ်ထီၣ်နိဂုံးကွင်းလားအနီၣ်ဝဲၣ်ပီၤသးလၢတၢ်ကၤလိထံသးအံၤလီၤဖိသ့ၣ်
ကးလၢတဘၣ်တၢ်ပီၤနီၣ်အိၣ်လၢကဘၣ်ဖးလံာ်လၢအကီၢ်မုၢ်တမ့ၢ်လၢအပတီၢ်ဖုၣ်ဘၣ်.

တၢ်ကတိလဲၣ်

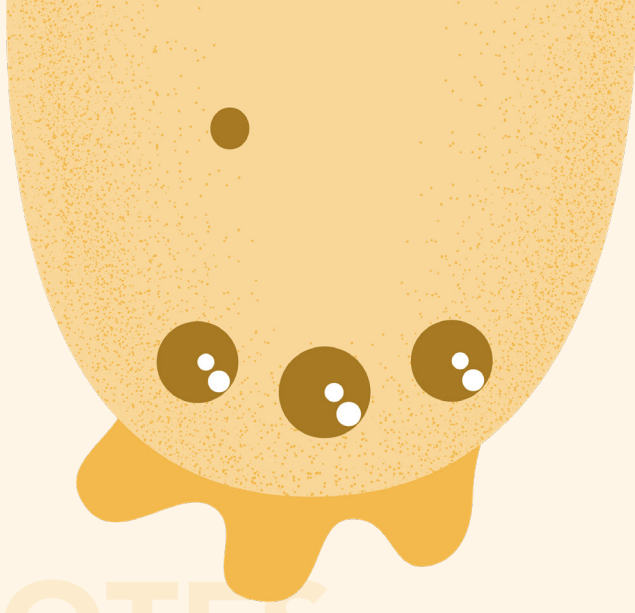

တၢ်ကတိလဲၣ်မ့ၢ်လံာ်မဲၣ်ဖျါကရူၢ်လၢဟံၣ်ဖျါ
အသးလၢတၢ်လီၤခံလီၤတၢ်ကတိလဲၣ်အိၣ်တဲၣ်အိၣ်ညါန့ၣ်လီၤ. ပၣ်ယုၣ်“less”
လၢတၢ်ကတိလဲၣ်အလီၤခံအမ့ၢ် “အကတၢ်” အိၣ်တဲၣ်အိၣ်ညါ “အကတၢ်တသ့ဘၣ်”ဘၣ်
လီၤ. တၢ်ကတိလဲၣ်မၤလဲလိာ်တၢ်ကတိလဲၣ်လၢပုၤသ့ၣ်သ့ၣ်
တဖၣ်လီၤနီၣ်အဂ့ၢ် “ဖိ” ကဲထီၣ်ဝဲလၢအးတၢ်အဂ့ၢ် “အန့ၢ်ဖိသ့ၣ်” ဖဲလၢနပုၣ်ယုၣ်ဝဲတၢ်ကတိလဲၣ် “ish.”

တၢ်ကွဲးအတၢ်ဘၣ်ဘျီယုၣ်

တၢ်ကွဲးအတၢ်ဘၣ်ဘျီယုၣ်မ့ၢ်တၢ်ထီၣ်တၢ်ကွဲးအကီၢ်ထဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ကွဲးအတၢ်ဘၣ်ဘျီယုၣ်မ့ၢ်အဘၣ်
ထွဲၣ်လိာ်အသးတၢ်ဂ့ၢ်အါမၤပၣ်ယုၣ်တၢ်ကွဲးအတၢ်ဂ့ၢ်လီၤကွဲးလီၤအကီၢ်ထဲလဲၣ်. တၢ်သ့ၣ်
ညါလၢကွဲၣ်ဖိကဘၣ်န့ၢ်တၢ်လၢဖးလံာ်ဘၣ်ဝဲ,တၢ်ကီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢကဘၣ်
တၢ်န့ၢ်ပၤအိၣ်ညါန့ၣ်လီၤ. ကွဲၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်ထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်ကွဲးသ့ၣ်
တဖၣ်လၢအိၣ်ညါအတီၢ်အတီၢ်အတၢ်သဘၣ်သဘၣ်လၢပတီၢ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ကွဲးအတၢ်ဘၣ်သဘၣ်
အံၤဟ့ၣ်ဝဲတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢလၢကွဲၣ်ဖိကကွၢ်ထံဆိကမိၣ်န့ၢ်ဘၣ်အါထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ယးဟီၣ်
ခိၣ်လၢအမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်ကမၤန့ၢ်ဝဲၣ်ၣ်ဖိမိၤသးသမူတၢ်မၤစၢၤတၢ်အိၣ်မူန့ၣ်လီၤ.

NOTES

Handwriting practice lines consisting of solid top and bottom lines with a dashed middle line. There are four sets of these lines for writing notes.

